

**Sesja naukowa z okazji 30-lecia akademickiego kształcenia nauczycieli
przysposobienia obronnego w Akademii Pedagogicznej w Krakowie
w dniu 27 listopada 2003 roku**

Otwarcia sesji dokonał kierownik Katedry Edukacji Obronnej wchodzącej w skład Instytutu Nauk o Wychowaniu płk dr hab. profesor AP Zbigniew Kwiasowski, witając przybyłych gości: Rektora AP w Krakowie prof. dr hab. Michała Śliwę, Dziekana Wydziału Pedagogicznego dr hab. Bożenę Muchacką, prof. AP, prodziekana Wydziału Pedagogicznego dr Danutę Topę, Dyrektora Instytutu Nauk o Wychowaniu prof. dr hab. Mirosława Szymańskiego, Dziekana Wydziału Nauk Humanistycznych prof. dr hab. Ryszarda Rosa i Dyrektora Instytutu Pedagogiki z Akademii Podlaskiej prof. dr hab. Jerzego Kunikowskiego, kierownika Katedry Wychowania Obywatelskiego i Zarządzania Kryzysowego Akademii Bydgoskiej prof. dr hab. Adama Marcinkowskiego, przybyłych profesorów z AP, media w osobie redaktora naczelnego „Edukacji dla Bezpieczeństwa” dr Tadeusza Siudy, szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Krakowie, Komendanta Miejskiej Policji w Krakowie podinspektora Adama Skowrońskiego, emerytowanego kierownika Zakładu Wychowania Obronnego w WSP w Krakowie płk doc. dr hab. Stefana Zabdyrskiego, przybyłych studentów.

Jako pierwszy głos zabrał Rektor AP prof. dr hab. Michał Śliwa, który pogratulował Katedrze jej 30-letniego dorobku i życzył dalszego rozwoju naukowego, aby w najbliższych paru latach przekształcić mogła się w Instytut.

Podinspektor Komendy Miejskiej w Krakowie Andrzej Skowroński oraz kierownik Katedry Wychowania Obywatelskiego i Zarządzania Kryzysowego prof. dr hab. Adam Marcinkowski złożyli gratulacje na ręce kierownika z okazji 30-lecia Katedry, życząc dalszego rozwoju i pomyślnego przebiegu badań naukowych.

Następnie prof. Zbigniew Kwiasowski poprosił o zabranie głosu Dyrektora Instytutu Nauk o Wychowaniu prof. zw. dr hab. Mirosława Szymańskiego, który omówił *Zadania KEO w kształceniu nauczycieli*, wskazując na osiągnięcia Katedry i podkreślając udział jej kadry w kształceniu młodzieży i doskonaleniu nauczycieli. Stwierdził, że Katedra w obecnej obsadzie 5 profesorów, 5 doktorów, lekarza medycyny, 5 magistrów, gwarantuje wysoki poziom prowadzonych zajęć na 5-letnich studiach stacjonarnych Pedagogiki z Wychowaniem Obronnym i Fizycznym (studiuje 218 studentów), zaocznych licencjackich Pedagogiki z Wychowaniem Obronnym (bez WF), dwuletnich magisterskich (razem zaocznych 248 studentów) oraz studiach podyplomowych kwalifikacyjnych (około 30). Podkreślił współpracę katedry z Akademią Bydgoską i Akademią Obrony Narodowej. Absolwenci PzWO znajdują zatrudnienie w uczelniach, szkołach i administracji samorządowej. W odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku pracy plany i programy studiów dostosowane są do współczesnych wymagań i odpowiadają standardom przewidzianym w rozporządzeniach ministerialnych.

Od bieżącego roku Katedra Edukacji Obronnej prowadzi szkolenie wojskowe dla studentów wszystkich krakowskich i małopolskich uczelni wyższych. 30 lat Katedry to dużo i zarazem mało, skłania wszakże do podsumowania dorobku. Myśl naukowa kadry została zawarta w artykułach i książkach. KEO wnosi znaczny wkład w dorobek Uczelni. Kończąc swoje wystąpienie prof. Szymański życzył pracownikom i studentom wielu dalszych sukcesów.

Dr Janusz Wojtycza, długoletni pracownik ZWO-KEO, wygłosił referat, opracowany na solidnej bazie źródłowej, pt. *Historia Zakładu Wychowania Obronnego i Katedry Edukacji Obronnej*, przedstawiając w sposób interesujący dzieje akademickiego kształcenia nauczycieli przysposobienia obronnego w Akademii Pedagogicznej. Następnie na temat *Kształcenia nauczycieli przysposobienia obronnego* wypowiadał się emerytowany kierownik ZWO doc. dr hab. Stefan Zabdyrski. Stwierdził, że 30 lat funkcjonowania Katedry zmusza do zastanowienia się nad formułą wychowania obronnego w dzisiejszej rzeczywistości, do odpowiedzi na pytanie, jak przygotować młode pokolenie, aby obroniło się we współczesnym życiu, jak kształcić nauczycieli tego przedmiotu. Podzielił się też wspomnieniami związanymi z pracą w AP, kierując wiele ciepłych słów pod adresem swoich byłych współpracowników i studentów. Kierownik KEO prof. Zbigniew Kwiasowski w referacie *Bezpieczeństwo w kształceniu nauczycieli* zastanawiał się, czy problem bezpieczeństwa jest właściwie eksponowany przez Uczelnię? Czy istnieje potrzeba jego podejmowania? Podkreślił, że bezpieczeństwo jest potrzebą nadrzędną, jest drugą potrzebą po fizjologii, nie ma bowiem egzystencji człowieka bez bezpieczeństwa. Swoje wywody prof. Kwiasowski opatrzył licznymi ciekawymi przykładami.

Po przerwie rozpoczęła się dyskusja. Jako pierwszy głos zabrał redaktor naczelny czasopisma „Edukacja dla Bezpieczeństwa” dr Tadeusz Siuda, przypominając swoje związki z Uczelnią, sięgające 1955 roku, kiedy otrzymał dyplom umożliwiający nauczanie wychowania obronnego w szkołach średnich. W swoim wystąpieniu zwrócił się szczególnie do młodzieży, informując ją i pozostałych uczestników konferencji o piśmie jego redakcji skierowanym do Pani Minister postulującym zmiany w kształceniu ogólnym. Zadaniem naczelnym procesu nauczania powinno być – jego zdaniem – wyartykułowanie wszystkich zagadnień mających związek przyczynowy z wychowaniem dla bezpieczeństwa. Zacząć należy od reformy kształcenia, poczynając od szkoły podstawowej, a na średniej kończąc. Zaproponował 152 godziny nauczania przedmiotu, realizowane w 4 etapach kształcenia, tak aby z ukończeniem szkoły średniej maturzysta mógł otrzymać certyfikat ratownika europejskiego.

Prof. dr hab. Paweł Tyrała, przez okres dwóch lat kierownikiem ZWO w WSP w Krakowie, stwierdził, że Rektor prof. Michał Śliwa otworzył perspektywy dla powstania w najbliższych latach Instytutu Bezpieczeństwa w miejsce KEO. Jego zdaniem, należałoby przejść do kształcenia w kilku specjalnościach, przykładowo: pedagogika zarządzania kryzysowego, pedagogika bezpieczeństwa publicznego i bezpieczeństwa narodowego. Instytut miałby możliwości współpracy międzynarodowej. Przeposobienie wojskowe studentów prowadzone przez Katedrę będzie wymagać opracowania nowej metodyki.

Dyrektor Instytutu Pedagogiki Akademii Podlaskiej prof. dr hab. Jerzy Kuniowski pozytywnie się odniósł do współpracy z Akademią Pedagogiczną w Krakowie, polegającej na konsultacjach programowych, kontaktach naukowych, jak również do problematyki bezpieczeństwa. Omówił postawy i zachowania młodzieży w obliczu zagrożeń.

Natomiast prof. dr hab. Marian Śnieżyński swoje wystąpienie zaczął od wspomnień, kiedy 30 lat temu ówczesny Dyrektor Instytutu Pedagogiki prof. dr hab. Jan Kulpa przyjął go do ZWO, gdzie przepracował kilkanaście lat. Wprawdzie z początku przyjął to z niechęcią, ale po kilku spotkaniach z płk. Bolesławem Smętkiem zmienił zdanie. Rozpoczął wówczas badania nad osobowością nauczyciela prowadzone po dziś dzień. Ciepło wspomniął kierownika zakładu płk. Janusza Ziarkowskiego, będącego dużą osobowością. Postulował zajęcie się problemem dydaktyki, sposobem prowadzenia zajęć.

Dr Henryk Śniezek, nauczyciel wychowania obronnego w 35 Liceum Ogólnokształcącym w Warszawie, podzielił się swoim doświadczeniem z nauczania przedmiotu. Jest autorem materiałów dydaktycznych, 7 rozdziałów podręcznika *Przysposobienie obronne*. Kiedy 7 lat temu podjął się prowadzenia zajęć z wychowania obronnego stwierdził, że obowiązujący podręcznik jest przestarzały i nie odzwierciedla współczesnych przemian. Napisał podręczniki dla 1 i 2 klasy liceum, materiały dydaktyczne oraz karty ćwiczeń, celem sprawdzenia wiadomości. Wszystkie wspomniane materiały przekazał na ręce kierownika KEO prof. Zbigniewa Kwiasowskiego.

Dr Jerzy Gałązka z Akademii Bydgoskiej omówił organizację i historię ZWO w swojej uczelni.

Prodziekan Wydziału Akademii Pedagogicznej w Krakowie dr Danuta Topa w swoje wystąpienie wplotła wątki osobiste. Jest absolwentką pedagogiki z wychowaniem obronnym. Wzięła udział w ogłoszonym przez ZWO konkursie i została przyjęta do pracy przez ówczesnego kierownika doc. dr hab. Stefana Zabdyrskiego, pod adresem którego skierowała wiele ciepłych słów. Związana z ZWO w przeszłości, życzyła spadkobierczyni-katedrze dalszych sukcesów na polu naukowym i dydaktycznym.

Dr Ryszard Wroński przepracował w ZWO-KEO 22 lata. W swoich impresjach próbował zastanowić się, co jest sukcesem katedry? Niewątpliwie jej trwanie i rozwój. Jego zdaniem kształcić należy nauczycieli zgodnie z zapotrzebowaniem rynku, wiązać ludzi z przedmiotem, a nie z nauczycielami, zapraszać nauczycieli na konferencje, a nawet zebrania Instytutu. Podkreślił potrzebę dalszych kontaktów roboczych z Akademią Podlaską i Akademią Bydgoską w celu zapoznania się z ich pracą i prowadzonymi badaniami naukowymi.

Ostatni dyskutant dr Ryszard Bania, kierownik Zakładu Wychowania Obronnego Akademii Bydgoskiej, poruszył problem patriotyzmu wśród młodzieży i rolę nauczyciela przysposobienia obronnego w jego kształtowaniu.

W podsumowaniu konferencji prof. Zbigniew Kwiasowski stwierdził, że sukces Katedry to zasługa głównie ludzi w niej zatrudnionych. Pragnąłby w przyszłości spotykać się z seniorami Katedry celem wymiany doświadczeń.

Konferencja, wysoko ceniona przez uczestników, wykazała potrzebę organizowania w przyszłości tego typu spotkań, umożliwiających wymianę doświadczeń i nawiązanie współpracy z innymi ośrodkami w kraju.

Tomasz Jan Biedroń